

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.10.28.
COM(2015) 550 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az egységes piac továbbfejlesztése: a polgárok és vállalkozások lehetőségeinek bővítése

{SWD(2015) 202 final}

{SWD(2015) 203 final}

1. AZ EGYSÉGES PIAC TOVÁBBFEJLESZTÉSE

Az egységes piac Európa egyik legfontosabb vívmánya. Az elmúlt 50 évben folyamatosan új lehetőségeket és méretgazdaságossági előnyöket kínált az európai vállalkozásoknak, erősítette ipari versenyképességüket, számos munkahelyet teremtett, kedvezőbb áron szélesebb választékot nyújtott a fogyasztóknak, és lehetővé tette a polgárok számára, hogy az általuk választott országban lakhassanak, tanulhassanak és dolgozhassanak. Segítette az uniós vállalkozásokat, hogy sikeresen beilleszkedjenek a nemzetközi értékláncokba, ezzel is erősítve az uniós cégek globális versenyképességét.

Azonban mind az EU-nak, mind pedig az egységes piacnak alkalmazkodnia kell a változó környezethez. Európa ma súlyos gazdasági és társadalmi kihívásokkal néz szembe. A gazdasági és pénzügyi válság alaposan próbára tette gazdaságainkat, és súlyos társadalmi árat kellett fizetni érte. Európa-szerte továbbra is igen magas a munkanélküliek aránya, főként a fiatalok körében, akik pedig Európa életerejének legfőbb letéteményesei. Az alacsony növekedési ráták aláásták az emberek Európába vetett bizalmát. A kellenél lanyhább beruházási kedv, illetve a termék- és szolgáltatási piacokat gúzsba kötő piaci akadályok meggyengítették az európai gazdaság termelékenységét és versenyképességét. A vállalkozások gyakran fojtogatónak érzik az elavult és számukra túlzott terheket jelentő szabályozásokat, miközben nem jutnak hozzá az alapvető információkhoz.

Az innováció és a globális értékláncok ugyanakkor új és rendkívüli lehetőségeket is teremtenek. A digitális technológiák számos ipari ágazatban gyökeres változásokat indítottak el, hatékonyabb termelési módokat és új, innovatív üzleti modelleket hozva létre. A gyártóipar és a szolgáltatások együttes erővel mind több intelligens és tiszta megoldást kínálnak, amelyek jelentősebb hozzáadott értéket teremtenek a fogyasztók számára. Ez az innovációs hullám azonban kikezdi a hagyományos üzleti modelleket, és átformálja a fogyasztók és üzleti szereplők között kialakult viszonyokat.

1.1. Az egységes piac elmélyítése és méltányosabbá tétele

A 2014 novemberében hivatalba lépett Európai Bizottság azt tekinti feladatának, hogy választ találjon e kihívásokra. Elsődleges prioritásának tekinti a munkahelyek, a növekedés és a beruházások élénkítését; ezt pedig az egységes piac elmélyítésével kívánja elérni a különböző ágazatokban és szakpolitikai területeken.

Az új Bizottság hivatalba lépése után alig egy hónappal meghirdette európai **beruházási tervét**, és életre hívta az Európai Stratégiai Beruházási Alapot. A már folyamatban lévő és működő beruházási terv célja, hogy megállítsa a beruházási kedv visszaesését, és ösztönözze a gazdasági fellendülést. Célkitűzései közé tartozik a beruházásoknak kedvezőbb üzleti környezet kialakítása, a kiszámíthatóbb szabályozás és az egységes piac további megerősítése révén.

A Bizottság 2015 februárjában erre alapozva hozta létre az **európai energiauniót**, melynek célja biztonságos, megfizethető és éghajlatbarát energiaforrásokhoz juttatni a fogyasztókat és a vállalkozásokat, hogy a belső energiapiac az egész EU-ban kézzelfogható valósággá váljon.

Májusban a Bizottság ismertette a digitális gazdaság kihívásaira válaszul kidolgozott **digitális egységes piaci stratégiát**. Az összekapcsolt digitális egységes piac jobb hozzáférést biztosít a fogyasztók és a vállalkozások számára az online árukhoz és szolgáltatásokhoz, s ugyanakkor kedvező feltételeket teremt a hálózatok kibontakozásához és az európai digitális gazdaság növekedési potenciáljának maximális kiaknázásához.

Végezetül a Bizottság a múlt hónapban hozta nyilvánosságra a **tőkepiaci unió** kiépítésére irányuló cselekvési tervet. E cselekvési terv a hitelfelvételi költségek leszorítását, illetve kedvezőbb indulási célú finanszírozás és egy szélesebb befektetői kör kialakítását tűzte ki céljául. Mindez megkönnyítené az európai vállalkozások számára a korszerű fejlesztésekhez és a növekedéshez szükséges forrásokhoz való hozzáférést, hidat teremtve a beruházók és a forráshiányban szenvedő vállalkozások között. A tőkepiaci unió szilárdabb alapokra helyezi a pénzügyi rendszert és növeli a gazdaság versenyképességét.

Európának nyitottnak kell lennie a világra, és a világnak is nyitottnak kell lennie Európára. Amint az e hónap elején elfogadott „**Mindenki számára előnyös kereskedelem**” című közleményében is hangsúlyozta, a Bizottság a hatékonyság és az átláthatóság jegyében, az európai értékekkel való összhang érdekében átalakítja kereskedelem- és beruházási politikáját. Jelenleg is intenzíven munkálkodik azon, hogy nagyratörő, méltányos és kézzelfogható eredményekre vezessen a **transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerség** terve.

Az előkészítés alatt álló **körforgásos gazdaságról szóló csomag** új versenyelőnyöket fog biztosítani Európának. Célja az értékes természeti erőforrások hatékony megóvása és egyúttal a versenyképesség, az innováció és a munkahelyteremtés fokozása a termékek tervezése, gyártása, használata, javítása és újrahasznosítása során, illetve a hulladékgazdálkodás területén.

Egy méltányosabb egységes piac érdekében az EU-nak hatékony válaszokat kell adnia a polgárok és vállalkozások gondjaira. Polgárainak abban a biztos tudatban kell élniük, hogy az egységes piac védi őket és bővíti lehetőségeiket.

Bizonyosnak kell lenniük benne, hogy munkavállalói jogaik nem szenvedhetnek csorbát miatta. E probléma orvoslása céljából az előkészületben lévő **munkavállalói mobilitási csomag** a szociális biztonsági rendszerek szorosabb összehangolásával és a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv célzott felülvizsgálatával kívánja támogatni a munkavállalók mobilitását.

Az európai polgárok és vállalkozások további alapvető igénye a méltányos **adózási rendszer**. Létfontosságú, hogy az egységes piac előnyeit élvező vállalkozások ne élhessenek vissza a nemzeti adózási rendszerek eltéréseivel és joghézagaival. A Bizottság hamarosan lezárja az adózási szabályok számos tagállamban folytatott mélyreható vizsgálatát, és azon munkálkodik, hogy biztosítani tudja az adószabályokról szóló, közelmúltban elfogadott irányelv mielőbbi átültetését a gyakorlatba. A méltányos és hatékony társasági adózásra vonatkozó, közelmúltbeli cselekvési tervvel a Bizottság ambiciózus program alapjait fektette le, melynek fő célja, hogy a jövőben az adókat ott kelljen megfizetni, ahol a profit keletkezett.

Végezetül pedig a Bizottság számos, az egységes piac szempontjából releváns ágazati kezdeményezést indított útjára. A **közúti fuvarozás** egységes piacának tökéletesítését célzó további intézkedések például a jobb minőségű és versenyképesebb fuvarozási szolgáltatásokat próbálják elősegíteni. A Bizottság meg fogja vizsgálni, milyen konkrét módon tudja egyszerűbbé és könnyebben végrehajthatóvá tenni az áru fuvarozási piachoz való hozzáférés szabályait. Mérlegelni fogja, hogyan biztosíthatók egyenlő versenyfeltételek a belföldi személyszállítási szolgáltatások terén, miként fokozható a verseny a nehéz tehergépjárművek bérbeadása terén, illetve hogyan növelhető az ágazatban alkalmazandó szabályok végrehajtásának hatékonysága, és biztosíthatók a megfelelő munkakörülmények és az egyenlő verseny feltételei.

Mindezen fellépéseket támogatja a **minőségi jogalkotás** programjának újragondolása. Európa prioritásaira összpontosítva a szabályozás javításával jobb eredményeket érhetünk el. Az uniós szabályrendszerek gyakran 28 eltérő nemzeti szabályozást váltanak fel, megkönnyítve

ezáltal a polgárok és a vállalkozások életét, egyszerűsítve a jogi keretet, csökkentve az egységes piac egészen a szabályozásból eredő terheket, valamint növelve a szabályozás kiszámíthatóságát.

1.2. A lehetőségekre, a korszerűsítésre és a gyakorlati eredményekre épülő új egységes piacra irányuló stratégia

Mindezen intézkedések mellett meg kell teremteni az áruk és szolgáltatások valódi egységes európai piacát.

Az elért eredmények ellenére számos jelentős piaci akadályt nem sikerült felszámolni, különösen a szolgáltatások piacán. A Bizottság becslései szerint a szolgáltatási irányelv erőleyesebb végrehajtása 1,8%-os uniós GDP-növekedést jelenthetne¹.

Az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának akadályai, a meglévő szabályok nem megfelelő végrehajtása, a határokon átnyúló közbeszerzések alacsony szintje, valamint a strukturális reformok elégtelen politikai támogatottsága korlátozzák a vállalkozások és a polgárok lehetőségeit, ami kevesebb munkahelyhez és szükségtelenül magas árakhoz vezet.

Ezek a korlátok az egyéb kulcságazatokban – például a közlekedési, a távközlési és az energiapiacokon – megvalósuló szakpolitikákra is kihatnak; s ugyanakkor csökkentik az EU belső és külső vonzerejét a beruházók szemében. Elfojtják az innovációt és eltántorítják a vállalkozásokat attól, hogy új termékeket és szolgáltatásokat fejlesszenek, új munkaerőt vegyenek fel és új piacokon terjeszkedjenek Európában.

Eljött tehát az ideje annak, hogy az egységes piacnak új lendületet adjunk és úgy korszerűsítsük, hogy valóban képes legyen javítani az áru- és szolgáltatási piacok működését, és megfelelő védelmet nyújtani a fogyasztóknak. Ezt a célt szolgálja az egységes piacra vonatkozó stratégia. A stratégia három kulcsfontosságú területen irányoz elő célzott fellépéseket:

- **új lehetőségek teremtése** a fogyasztók, a szakmai szereplők és a vállalkozások számára;
- az Európa számára létfontosságú **korszerűsítés és innováció megalapozása** és előmozdítása;
- a polgárok és a vállalkozások mindennapi életét megkönnyítő **gyakorlati megoldások megvalósítása**.

Középpontjában olyan gyakorlati intézkedések állnak, amelyek segítik a kis- és középvállalkozások és induló vállalkozások növekedését és terjeszkedését, ösztönzik az innovációt, elősegítik a beruházásokat és növelik a fogyasztói tudatosságot. Mindezen intézkedésekhez számos ágazati – például többek között a közúti fuvarozás egységes piacának hatékonyabb működését és megvalósítását célzó – kezdeményezés társul. A fellépéseket gazdasági tényelemzés támasztja alá, mely a fő hangsúlyt a gazdasági szempontból legjelentősebb akadályokra helyezi. A jogalkotási intézkedéseket mélyrehatóbb hatásvizsgálat előzi meg, a Bizottság végleges döntéseinek kellő megalapozottsága érdekében.

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp_456_en.pdf

2. LEHETŐSÉGTEREMTÉS A FOGYASZTÓK, A SZAKMAI SZEREPLŐK ÉS A VÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA

2.1. A megosztásalapú gazdaság kiegyensúlyozott fejlődésének megteremtése

Számos szolgáltatás és áru fogyasztásának módja gyors változásokon megy keresztül: a megosztásalapú gazdaság, a lekérhető szolgáltatások összetett ökoszisztémája, valamint az áruk online platformokon keresztül megvalósuló, ideiglenes használata gyors ütemben fejlődik. A megosztásalapú gazdaság szélesebb választási lehetőségeket és alacsonyabb árakat eredményez a fogyasztók szempontjából, s ugyanakkor növekedési lehetőségeket kínál az induló és meglévő európai vállalkozások számára, mind saját hazájukban, mind pedig a határokon túl. Ugyanakkor növeli a foglalkoztatást, és az általa kínált rugalmasabb munkabeosztási formák – a szakképzettséget nem igénylő kiegészítő állásoktól a részidős vállalkozásig – számos előnnyel járnak a munkavállalók számára. Mindez magában hordozza az erőforrások hatékonyabb kiaknázásának és így a termelékenység és a fenntarthatóság növelésének lehetőségét.

Egy frissen közzétett tanulmány² szerint a megosztásalapú gazdaság öt fő ágazata (személyközi pénzügyi szolgáltatások, online foglalkoztatás, közösségi szálláshelyszolgáltatások, gépjárműmegosztás és zenei videók megosztása) a globális bevételeket potenciálisan a jelenlegi mintegy 13 milliárd euróról 2025-ig akár 300 milliárd euróra is növelheti. Az európai fogyasztók egyharmada saját bevallása szerint a jövőben fokozottan be szeretne kapcsolódni a megosztásalapú gazdaságba³.

Az új üzleti modellek előretörése ugyanakkor gyakran hátrányosan érinti a meglévő piacokat, és feszültségeket teremt az áru- és szolgáltatási piacokon már bevezetett szolgáltatókkal. Mindkét oldal sérelmezi a fogyasztóvédelmi, az adózási, az engedélyezési, az egészségvédelmi és a biztonsági szabályok és normák, a társadalombiztosítás és a munkahelyvédelem alkalmazása terén kialakuló jogalkotási bizonytalanságot. Az e kihívásokra adott elszármított vagy elhibázott szabályozási válaszok egyenlőtlenséget és a piac széttágoltságát eredményezhetik.

E nehézségekre és bizonytalanságra hatékony megoldást kell találni. Egyértelmű és kiegyensúlyozott szabályozási környezetre van szükség, amely lehetővé teszi a megosztásalapú gazdaság terén a megfelelő vállalkozási kultúra kialakulását; védelmet nyújt a munkavállalóknak, a fogyasztóknak és a védi a közérdeket is; emellett pedig biztosítja, hogy sem a már piacon lévő, sem pedig az új piaci szereplőket ne kössék szükségtelen szabályozási terhek, az általuk alkalmazott üzleti modelltől függetlenül.

A digitális egységes piaci stratégia keretében már megkezdődött a platformok szerepének elemzése; a vizsgálat a megosztásalapú gazdaságra is kiterjed. E kezdeményezést egyéb ágazatközi tanulmányok és a piaci szereplőkkel, a fogyasztókkal és a közigazgatási szervekkel való aktív együttműködési formák fogják kiegészíteni⁴.

² Consumer Intelligence Series: The Sharing Economy. PwC 2015, <https://www.pwc.com/us/en/technology/publications/assets/pwc-consumer-intelligence-series-the-sharing-economy.pdf>

³ Az ING nemzetközi felmérése: *What's mine is yours - for a price. Rapid growth tipped for the sharing economy.* http://www.economics.com/ing_international_survey/sharing_economy_2015

⁴ 2015 szeptemberében a Bizottság nyilvános konzultációt kezdeményezett az internetes platformok és közvetítők, az adatok és a felhőalapú számítástechnika, valamint a megosztásalapú gazdaság szabályozási környezetéről.

A Bizottság ezen előkészítő munkára alapozva kívánja közzétenni arra vonatkozó iránymutatását, hogy hogyan kell alkalmazni az uniós jogot a megosztásalapú gazdaság gazdasági modelljeire és a területen releváns nemzeti jogra. Az iránymutatás alapját a szolgáltatási irányelv, az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv, az európai fogyasztóvédelmi jogszabályok és a Szerződések vonatkozó rendelkezései képezik majd. Ugyanakkor figyelembe veszi a nemzetközi bevált gyakorlatokat, és segít a tagállamoknak és a piaci szereplőknek, hogy jobban tisztában legyenek az alkalmazandó szabályokkal. Egyúttal irányt mutat a Bizottság jogérvényesítési fellépésének is annak érdekében, hogy a nemzeti jog ne gördítsen indokolatlan akadályokat a megosztásalapú gazdaság fejlődése elé. A Bizottság folytatja az esetleges szabályozási hézagok lehetséges kezelési módjainak értékelését. Egyúttal kidolgozza a megosztásalapú gazdaság helyi, nemzeti, vállalati és ágazati szintű fejlődésének nyomon követésére alkalmas monitoringrendszert.

Fellépések: A Bizottság kidolgozza a megosztásalapú gazdasághoz kapcsolódó európai fellépések menetrendjét, egyebek mellett iránymutatást adva arra vonatkozóan, hogyan kell alkalmazni az uniós jogot a megosztásalapú gazdaság üzleti modelljeire. Emellett feltérképezi az esetleges szabályozási hézagokat, és nyomon követi a megosztásalapú gazdaság fejlődését.

2.2. A kkv-k és induló vállalkozások növekedésének elősegítése

A kkv-k alkotják az európai gazdaság gerincét. Ám továbbra is túl sok akadály gátolja az egységes piacon a kkv-k, induló vállalkozások és fiatal vállalkozók növekedési lehetőségeit. Számos kkv egy-egy helyi vagy regionális piacot szolgál ki. Kevés tekinti az EU-t elsődleges piacának, illetve dédelget összeurópai ambíciókat. Ez pedig gátolja az innovációt és a munkahelyteremtést.

A kkv-k boldogulását saját meglátásuk szerint főként a következők nehezítik:

- a héa-szabályozás bonyolultsága;
- a társasági jog körül meglévő bizonytalanságok;
- a jogszabályi követelmények áttekinthetősége és teljesíthetősége;
- a finanszírozáshoz jutás hiánya;
- a csődjogban előírt szankcióktól való félelem;
- az innováció gátjai.

A Bizottság eltökélt célja, hogy a vállalkozás minden egyes életciklusában megoldást kínáljon a kkv-k, különösen pedig az induló vállalkozások legfontosabb problémáira.

Számos vállalkozó nehezményezi a **heá-szabályozás bonyolultságát**, mely megnehezíti a határokon átvélt tevékenységeket. Digitális egységes piaci stratégiájában a Bizottság a héa-jogszabályok egyszerűsítését célzó intézkedést jelentett be az e-kereskedelmi kisvállalkozások segítése érdekében, különös tekintettel a határokon átnyúló üzleti tevékenységekre. Emellett a Bizottság a csalást kizáró héa-rendszer megvalósítására irányuló cselekvési tervének részeként a kkv-kat célzó átfogó egyszerűsítési csomagot készít elő azzal a céllal, hogy csökkentse a kisebb vállalkozásokra nehezedő adminisztrációs terheket. Ez növekedésük alapfeltétele, és megteremti számukra a határokon átvélt üzleti tevékenységek lehetőségét.

A vállalkozók emellett gyakran nehezményezik a **társasági jog körül kialakult bizonytalanságokat** is. Az egyszemélyes társasági formákra vonatkozó, a társjogalkotók által hamarosan elfogadásra kerülő bizottsági jogalkotási javaslat csökkenti a cégbejegyzés költségeit és egyszerűsíti a vonatkozó eljárásokat. A Bizottság e kezdeményezésre támaszkodva elemezni fogja, milyen egyéb módokon teremthet egyszerűbb és kevesebb teherrel járó társasági jogi szabályokat – ugyanakkor továbbra is fellépve a postafiók cégek tevékenysége ellen –, többek között a vállalkozás teljes életciklusában digitális megoldásokat

kínálva, különös tekintettel a bejegyzési eljárásokra, a cégiratok kezelésére és a céginformációs rendszerre⁵. Figyelembe véve különösen a kisebb vállalkozások előtt a határokon átvitelő ügyletek esetében tornyosuló nehézségeket, a Bizottság mérlegelni fogja a határokon átnyúló egyesülésre vonatkozó jelenlegi szabályok⁶ korszerűsítését, illetve azt a lehetőséget is, hogy azokat a határokon átnyúló társaságok szétválására vonatkozó szabályokkal egészítse ki. Ez a lépés megkönnyítheti a kkv-k számára, hogy szabadon megválaszthassák üzleti stratégiájukat, és jobban alkalmazkodhassanak a piaci viszonyokhoz úgy, hogy a szociális és munkavállalói védelem sem szenved csorbát.

Az induló vállalkozásoknak gondot okoz **a jogszabályi követelmények megértése és teljesítése** is. A Bizottság ezért a szakpolitikai megoldások mérlegelése és a jogszabályok értékelése során kiemelt figyelmet fordít a kkv-kat is érintő szabályokra, a „gondolkozz először kicsiben” elv jegyében⁷. A tagállamok már megkezdtek az olyan egyablakos ügyintézési pontok kialakítását, ahol kimerítő tájékoztatás kapható mindazon jogszabályi előírásokról, amelyeknek egy induló vállalkozásnak meg kell felelnie bármely gazdasági ágazatban. E tagállami erőfeszítésekkel párhuzamosan a Bizottság az induló vállalkozásokra vonatkozó kezdeményezést indít, valamennyi érintett fél – a vállalkozók, a startup vállalkozások közössége, a szociális partnerek, a regionális és nemzeti hatóságok – bevonásával az induló vállalkozások környezetének javítása érdekében. E kezdeményezés részeként nyilvános konzultációt is hirdet azzal a céllal, hogy megismerje a vállalkozók elképzeléseit. A Bizottságot emellett az ún. „REFIT platform”⁸ is segíti a megalapozott döntések előkészítésében. A Bizottság az érintett szereplőkkel közösen megvizsgálja, hogyan tudná a digitális egységes piaci stratégia részeként tervbe vett, ún. „egyetlen digitális átjáró” hatékonyabban szolgálni az induló vállalkozások igényeit. Az induló vállalkozásokat segítő kezdeményezés résztvevőivel közösen úgy kívánja kialakítani az említett átjárót, hogy az segíteni tudja az induló vállalkozások határokon átnyúló ügyleteinek bonyolítását, és egész Európában új növekedési lehetőségeket teremtsen számukra.

Az induló vállalkozások számára a megfelelő **finanszírozás biztosítása** is nehézséget jelent. Már az európai beruházási terv is kiemelten foglalkozott a kkv-kkal. Például az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) garanciaeszközének egynegyedét az innovatív kkv-k és a közepesen tőkésített vállalkozások támogatására fordítja, hogy az induló vállalkozások könnyebben és gyorsabban juthassanak kockázati finanszírozáshoz⁹. Emellett a tőkepiaci unió keretében is intézkedések egész sora irányul a nagy kockázatú tőkebefektetések és a kockázati tőke Unión belüli finanszírozásának támogatására. A fentiekre figyelemmel a Bizottság hamarosan benyújtja javaslatát az európai kockázati tőke-alap létrehozására, amelyhez az uniós költségvetés nyújtana támogatást, és amely – a beruházási terv szellemiségében –

⁵ E célkitűzés elérésének lehetséges módjai jogalkotási és/vagy nem jogalkotási intézkedéseket egyaránt magukba foglalhatnak, melyek azonban nem konkrét vállalkozási formákhoz kötődnek.

⁶ Lásd a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2005/56/EK irányelvet.

⁷ Lásd a minőségi jogalkotásra vonatkozó bizottsági iránymutatást, SWD(2015) 111.

⁸ http://ec.europa.eu/smart-regulation/better-regulation/key_docs_en.htm

⁹ Az induló vállalkozásokat segítő uniós finanszírozási eszközök közé tartozik az ESBA és az InnovFin (uniós finanszírozás innovátoroknak) elnevezésű eszköz, melyekben nagy hangsúlyt kap az innovációhoz nyújtott kockázati finanszírozás, részben a Horizont 2020 kezdeményezéshez kapcsolódóan. A kkv-kezdeményezés – az európai strukturális és beruházási alapok és a Horizont 2020/COSME (A vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő uniós program) keretében – az Európai Beruházási Bank (EBB) csoporton keresztül összefüggésbe nem kötött garanciákat kínál a kkv-k és a kisebb közepesen tőkésített vállalatok számára nyújtott hitelekhez; az esb-alapok emellett számos üzleti inkubátorházat is támogatnak, és európai szintű együttműködésre ösztönzik a régiókat az intelligens szakosodásba és a kulcsfontosságú alatechnológiákba való beruházások terén.

nyitott lenne a magántőkét hozó egyéb befektetők előtt is. Ennek az alapnak a feladata az induló vállalkozások alapításának és fejlesztésének támogatása lesz az egységes piacon.

Ezekon túlmenően több uniós finanszírozási program – köztük a Horizont 2020 kezdeményezés, a COSME és az európai strukturális és beruházási alapok – tartalmaz a kkv-k és az induló vállalkozások támogatását szolgáló kezdeményezéseket¹⁰. Emellett több uniós program nyújt finanszírozást a kkv-k és induló vállalkozások részére a finanszírozási lehetőségek és a határokon átnyúló ügyletek tekintetében nyújtott tanácsadáshoz és segítségnyújtáshoz¹¹. A Bizottság a COSME program forrásaiból tájékoztató kampányokat indít az újonnan alakult, innovatív kkv-k részére, arra bátorítva őket, hogy vágjanak a határokon átnyúló fejlesztésekbe és használják ki lehetőségeiket.

A **csődszabályozás** szintén elrettentő hatással van a vállalkozói készségre. A társadalmi megvédegyeződéstől, a jogi következményektől és az adósságfelhalmozódástól való félelem Európában erősebb visszatartó erő, mint a világ számos más részén, egyebek közt a jóval hosszabb adósságelévülési időszakok miatt. Ez jelentős mértékben visszafogja a vállalkozók vállalat alapítási kedvét. A vállalkozókban tudatosítani kell, hogy adott esetben kaphatnak **második esélyt**. A Bizottság az eddigi kezdeményezésekre¹² támaszkodva továbbra is támogatni kívánja a jóhiszemű vállalkozókat, és új jogalkotási javaslatot készít elő a fizetéseképtelen vállalkozásokról – ezen belül is a korai szerkezetátalakításról és a második esélyről¹³ – annak érdekében, hogy a tagállamok olyan szabályozási környezetet alakítsanak ki, amely képes kezelni a csőd problémáját, de nem riasztja el a vállalkozókat az új elképzelések kipróbálásától.

Emellett továbbra is fennmaradtak bizonyos **innovációs akadályok**. A minőségi jogalkotás keretére vonatkozó bizottsági javaslatba beépült egy értékelési eszköz, amely felméri az új szakpolitikai javaslatok esetleges hatását az innovációra, illetve azonosítja a meglévő akadályokat és megvizsgálja azok felszámolásának lehetséges módjait. A REFIT platform tanácsadással segíthet az ezen eszköz keretében azonosított problémák megoldásában. A Bizottság mindezek fényében igyekszik feltérképezni azokat az innovatív piacokat, ahol az innovatív szabályozási koncepciók kísérleti jelleggel bevezetésre kerülhetnek, és így tesztelhető az innovatív megoldások megvalósíthatósága és fenntarthatósága, illetve beruházás- és munkahelyteremtés-ösztönző képessége.

Ugyanakkor az EU sokat nyerne avval, ha több **innovátort** tudna Európába **vonzani** a világ többi részéről. Amint az európai migrációs stratégia¹⁴ is kiemeli, a vállalkozók Európába csábítását szolgáló szabályok az egységes piacon való működést támogató intézkedésekkel kombinálva vonzóbb célponttá tehetik Európát az EU-n kívülről érkező innovátorok számára. Ez az induló vállalkozások számának megugrását vonhatja magával Európában¹⁵.

¹⁰ E kezdeményezések hitelgaranciák és kockázati finanszírozás formájában segítenek áttételes finanszírozást nyújtani a vállalkozásoknak az EBB csoporttal együttműködve. Céljuk az innovatív induló vállalkozások és a kkv-k alapításának és növekedésének támogatása a magánberuházások kockázatának csökkentése és egy kkv-barát ökoszisztéma kialakítása révén. Ennek része az üzleti inkubátorházak regionális szintű támogatása, illetve az értékláncok határokon átvívelő stratégiai összekapcsolása, mely az intelligens szakosodás egyik prioritása.

¹¹ Például az Enterprise Europe Network keretében.

¹² A Bizottság 2014. március 12-i ajánlása az üzleti kudarc és a fizetéseképtelenség új megközelítéséről, C(2014) 1500.

¹³ Lásd még: A tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv, COM(2015) 468.

¹⁴ COM(2015) 240.

¹⁵ A nem uniós államok vállalkozói nagy innovációs és munkahely-teremtési potenciállal rendelkeznek. Az OECD (2011-es) adatai szerint a nem uniós országokból származó migránsok esetében nagyobb a valószínűsége, hogy vállalkozást alapítanak (13,5% az önfoglalkoztatói aránnyal, szemben az adott országban születettek

Fellépések: A Bizottság új jogalkotási javaslatot készít elő a fizetésektelen vállalkozásokról – ezen belül is a korai szerkezetátalakításról és a második esélyről – annak érdekében, hogy enyhítse a kudarctól való félelmet, és megerősítse a vállalkozókban a második esély lehetőségének tudatát. Ennek keretében tovább kívánja csökkenteni a vállalkozás alapításához és terjeszkedéséhez kapcsolódó adminisztrációs terheket, többek között olyan ösztönzőkkel, amelyek a digitális technológiák használatát, illetve a határokon átnyúló vállalategyesülések és -szétválások megkönnyítését szolgálják. A Bizottság életre hívja az induló vállalkozásokat segítő kezdeményezést, melynek keretében széles körben áttekinti

az induló vállalkozásokkal szembeni követelményeket és azok könnyítésének lehetőségeit, illetve ahol ez utóbbira nincs mód, a megfeleléshez nyújtott segítség módozatait. E kezdeményezés keretében úgy kívánja kialakítani az egységes digitális átjárót, hogy az segíteni tudja a vállalkozások – különösen pedig az induló vállalkozások – határokon átnyúló ügyleteinek bonyolítását. A Bizottság a COSME program forrásaiból célzott tájékoztató kampányt indít, mely arra biztatja az újonnan alakult, innovatív kkv-kat, hogy vállalkozzanak határokon átnyúló fejlesztésekre, és használják ki az egységes piac kínálta lehetőségeket. Az európai beruházási terv és a tőkepiaci unió révén a Bizottság megkönnyíti az európai vállalkozások finanszírozáshoz jutását. Egyúttal felkéri a REFIT platformot, hogy térképezze fel az innováció akadályait, és kezdeményezzen vitát azok felszámolásának, illetve csökkentésének módjairól. Végezetül pedig a Bizottság megvizsgálja, milyen további lehetséges intézkedésekkel segítheti az innovátorok Európába települését, például a kékkártya-megközelítés vállalkozókra történő kiterjesztése révén.

2.3. A határok nélküli piac átváltása kézzelfogható valósággá

A 2006-os szolgáltatási irányelv üdvözlendő korszerűsítési folyamatot indított el a gazdaság különféle ágazataiban. A tagállamok több mint ezer intézkedést vezettek be a vállalkozások és szakmai szereplők általi szolgáltatásnyújtást gátló indokolatlan akadályok felszámolása érdekében.

Ennek ellenére a vállalkozások és szakmai szereplők továbbra is számos nehézségbe ütköznek a határokon átnyúló ügyletek során. Tevékenységüket EU-szerte gátolják a szakmák szabályozásában tapasztalható eltérések – illetve olykor következtelenségek –, a korlátozott kör számára fenntartott tevékenységek, a szolgáltatásnyújtás szükségtelen szabályozási akadályai, valamint egyes kulcságazatok átláthatóságának és kiszámíthatóságának hiánya a más tagállamban nyújtott szolgáltatások terén.

A leginkább problematikus korlátozások felszámolása pozitív hatással lenne a vállalkozói készségekre és a foglalkoztatásra egyaránt, alacsonyabb árakat és hatékonyabb erőforrás-elosztást eredményezne Európában. Ehhez mind a szakmák, mind a szolgáltatásnyújtás szabályozását korszerűsíteni kell.

A **szakmai szolgáltatások** az EU GDP-jének 9%-át teszik ki, és a szabályozott szakmák az EU munkaerő-állományának mintegy 20%-át foglalkoztatják¹⁶. A szakmai szolgáltatások szorosan összefonódnak a többi gazdasági ágazattal¹⁷. Egy versenyképesebb és hatékonyabb

körében tapasztalt 12,6%-kal), és hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez (a külföldön született önfoglalkoztatók, akik kis- vagy középvállalkozásba fognak, átlagosan további 1,4–2,1 munkahelyet teremtenek).

¹⁶ A Bizottság által 2014-ben megrendelt, a szakmai szabályozások súlyának értékeléséről szóló felmérés és tanulmány, 2015, megjelenés előtt.

¹⁷ Canton E., Ciriaci D., Solera I.: *The Economic Impact of Professional Services Liberalisation*, European Economy, Economic Papers 533, 2014.

szakmai szolgáltatási ágazat tehát elősegítené az ipari versenyképességet és általában az egész gazdaság fejlődését¹⁸.

Jelenleg több mint 5000 szabályozott szakma létezik Európában,¹⁹ melyekben több mint 50 millió fő tevékenykedik. Miközben az érintett szakmákba való belépésre és azok gyakorlására vonatkozó szabályok eredeti célja a közérdek és a szolgáltatást igénybe vevő fogyasztók védelme volt, e szabályozások jelentős része mára aránytalanná vált, és felesleges szabályozási akadályokat gördít a szakemberek mobilitása elé, csökkentve a termelékenységet.

A közelmúltban megjelent tanulmányok²⁰ szerint a szabályozott szakmák fokozott megnyitása érdekében egyes tagállamokban végrehajtott reformok új munkahelyek keletkezéséhez és alacsonyabb fogyasztói árakhoz vezettek²¹.

Unió szinten a szolgáltatási irányelv számos területen tiltja a szakmák szabályozását, és előírja a tagállamoknak, hogy értékeljék meglévő szabályaik indokoltságát és arányosságát. A szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv²² a szakemberek mobilitását hivatott elősegíteni az egész Európai Unióban, megteremti a szakmai képesítések kölcsönös elismerésének keretét, és kialakítja a tagállamok és a Bizottság között az egyes szakmák nemzeti szintű szabályozásának értékelésére vonatkozó közös eljárást. Az elmúlt években a tagállamok olyan reformfolyamatot indítottak el, amely számos szabályozási akadályt enyhített, illetve számolt fel²³.

Ugyanakkor a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv felülvizsgálata óta eltelt két évben lezajlott kölcsönös értékelési folyamat megmutatta, hogy a hasonló szakmák, illetve a korlátozott kör számára fenntartott szakmák szabályozása terén lényeges eltérések vannak a tagállamok között²⁴.

Ezért a Bizottság – rendszeres iránymutatások mellett – konkrét intézkedéseket készít elő a szabályozott szakmákhoz való jobb hozzáférésre és e szakmák gyakorlására vonatkozóan mind nemzeti, mind pedig uniós szinten. Ezek az intézkedések egyes tagállamok esetében

¹⁸ Uo.

¹⁹ A szabályozott szakmák európai adatbázisa:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home.home

²⁰ Koumenta M., Humphris A.: *The Effects of Occupational Licensing on Employment, Skills and Quality: A Case Study of Two Occupations in the UK*, Queen Mary University of London; Pagliero M.: *The effects of recent reforms liberalising regulated professions in Italy*, Università di Torino, Collegio Carlo Alberto; Athanassiou E., Kanellopoulos N., Karagiannis R., Kotsi A.: *The effects of liberalisation of professional requirements in Greece*, Centre for Planning and Economic Research (KEPE), Athén; Rostam-Afschar D.: *Regulatory Effects of the Amendment to the HwO in 2004 in German Craftsmanship*, Freie Universität Berlin, Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung (DIW Berlin) – az Európai Bizottság által 2014-ben megrendelt tanulmányok. (Megjelenés előtt a következő címen: http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/index_en.htm).

²¹ Példaként említhető a jogi, könyvelői, adótanácsadói, ingatlanközvetítői és fizioterápiás szakmai szolgáltatások és innovatív szolgáltatások reformja. Lásd: Athanassiou E. et al: uo., az Európai Bizottság által 2014-ben megrendelt tanulmány (megjelenés előtt).

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2013. november 20-i 2013/55/EU irányelve, a tagállamok általi végrehajtás határideje: 2016. január 18.

²³ Eltörölték például a legtöbb kötelező árat, és azok helyett piaci árakat vezettek be.

²⁴ Azonos tevékenységek esetében eltérő indoklásokkal és arányossági megfontolásokkal találkozhatunk: míg egyes tagállamok egyértelműen a piaci folyamatok és az általános szabályozás partján állnak (pl. a fogyasztóvédelem kérdésében), mások a szigorú szakmai szabályozás mellett érvelnek.

konkrét reformokat írnak elő²⁵. A reform ki fog terjedni minden, a szabályozott szakmákhoz való hozzáféréshez és e szakmák gyakorlásához kapcsolódó problémára.

Az első szakaszban a hangsúly egyes kiemelt ágazatok kiválasztott szakmáin lesz²⁶. A második szakaszban következik a reform értékelése és a fennmaradó akadályok kezelése²⁷. A reform prioritásai adott esetben – a tagállamok helyzetének függvényében és egyedi prioritásértékelés alapján – az európai szemeszter folyamán is megvitatásra kerülnek.

A Bizottság emellett kidolgozza azt az elemzési keretet, amelynek segítségével a tagállamok felülvizsgálhatják meglévő szakmai szabályozásaikat, illetve újakat terjeszthetnek elő. E keret tartalmazni fogja a szakmai szabályozások átfogó arányossági értékelésére kidolgozott módszert is. A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a közérdekű célok nem érhetők el más módon, mint a szabályozott szakmákhoz való hozzáférésre és e szakmák gyakorlására vonatkozó korlátozásokkal.

Végezetül a kölcsönös értékelési folyamat elősegíti a terület jogi kereteinek korszerűsítését is azzal, hogy kezeli az egyes üzleti szolgáltatások esetében a különböző jogi formákból, részesedésre vonatkozó követelményekből és multidiszciplináris korlátozásokból adódó problémákat. A Bizottság – esetlegesen a „szolgáltatói útlevél” kezdeményezés keretében – jogalkotási fellépésre is javaslatot tesz egyes szabályozási akadályok feloldása érdekében; ezek közé tartozik a kulcsfontosságú üzleti szolgáltatások terén tapasztalható jogi formák, részesedési követelmények és multidiszciplináris korlátozások²⁸ sokfélesége, illetve adott esetben az építőipari vállalkozásokat érintő szervezeti követelmények²⁹.

Ami általánosságban a szolgáltatásokat illeti, az alkalmazandó követelményekre vonatkozó információk hozzáférhetősége gyakran jelent akadályt, főként a határokon átnyúló szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára. Az építőipari szolgáltatást nyújtó szolgáltatóknak például olykor saját országukban kell olyan szervezeti követelményeknek eleget tenniük, amelyek túlságosan bonyolulttá teszik a határokon átnyúló szolgáltatások megvalósítását. Az üzleti és építőipari szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatóknak gyakran igen nehéz teljesíteniük a biztosításokra vonatkozó előírásokat, ezért e problémára szintén megoldást kell találni.

Ezért a Bizottság jogalkotási kezdeményezést készít elő a határokon átnyúló szolgáltatásokra vonatkozóan, kiemelt hangsúlyt fektetve az építőipari és üzleti szolgáltatási ágazatra. Az e kezdeményezés keretében kialakítandó harmonizált előírások lehetővé tehetik a szolgáltatók számára, hogy helyben benyújtsák a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás feltételeként a célország jogszabályaiban előírt információkat. Ez az intézkedés biztosíthatja, hogy a vállalkozások teljes bizonyossággal tisztában legyenek az érintett kulcságazatokban az egyes tagállamokban a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtásra alkalmazandó előírásokkal³⁰. Ugyanakkor a fogyasztók számára is nagyobb biztonságot nyújt. Az intézkedés a kiküldött munkavállalókkal kapcsolatos értesítésekre, a szakképesítésekre és egyébekre vonatkozó, a

²⁵ A jelenleg zajló kölcsönös értékelési folyamatra támaszkodva a jövőben tudományos kutatás és széles körű felmérés készül, illetve elkészül a szabályozott szakmák frissített adatbázisa is.

²⁶ Pl. építőmérnöki, építési, könyvelői/könyvvizsgálói, ügyvédi, ingatlanközvetítói, idegenvezetői és szabadalmi ügynöki szakma.

²⁷ A tagállamok által két évente benyújtott jelentések alapján.

²⁸ Például az ipari ágazatban kiemelt jelentőséggel bíró könyvelési, építészeti és építőmérnöki szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások.

²⁹ Például bizonyos számú építész, illetve mérnök foglalkoztatására, illetve egyes eszközök rendelkezésre állására vonatkozó – az elvégzendő munkától független – előírások.

³⁰ A jelenlegi uniós jogi keretekkel való teljes összhangban.

szolgáltatási irányelv 16. cikkével és a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv 9. cikkével összhangban lévő követelményekre³¹ terjedne ki.

A kezdeményezés erősíteni fogja az együttműködést a kibocsátó és a befogadó állam között a határokon átnyúló szolgáltatások támogatása terén. A kibocsátó tagállam hatóságai kérésre kibocsátanak egy úgynevezett **szolgáltatói útlevelet**, amely segíti a szolgáltatót annak bizonyításában, hogy eleget tesz a szolgáltatás nyújtása szerinti tagállamban alkalmazandó követelményeknek³².

Az egyszeri adatszolgáltatás elvének megfelelően a szolgáltatói útlevél mellett nem szükséges többször kérni a kibocsátó tagállamban egyszer már benyújtott információk és dokumentumok újbóli benyújtását. Ennek elkerülésére a kibocsátó tagállam a szolgáltató kérésére „közös elektronikus dokumentumtár” hoz létre. A harmonizált adatközlő nyomtatvány és az elektronikus dokumentumtár együttesen megkönnyíti a meglévő adatszolgáltatási és ellenőrzési követelményeknek való megfelelést.

Fellépések: *A Bizottság jogalkotási kezdeményezést indít, melynek keretében bevezet egy ún. szolgáltatói útlevelet, továbbá egy harmonizált adatközlő nyomtatványt és egy elektronikus dokumentumtárat, melyek együttesen növelik a jogbiztonságot és felszámolják a tevékenységük bővítése keretében más uniós tagállam piacain szolgáltatást nyújtó szolgáltatók előtt álló akadályok egy részét. Ez az intézkedés tovább javítja a szakmai szolgáltatásokhoz való hozzáférést nemzeti és uniós szinten egyaránt, rendszeres iránymutatás keretében konkrét reformintézkedéseket határozva meg az egyes tagállamok és szakmák számára, ahol indokolatlan túlszabályozás van érvényben. A Bizottság emellett előterjeszt egy olyan elemzési keretet is, amelynek segítségével a tagállamok felülvizsgálhatják meglévő szabályozásaikat, illetve újakat terjeszthetnek elő. Végezetül a Bizottság az olyan típusú szabályozási akadályok megoldása érdekében is javaslatot tesz jogalkotási fellépésre, mint a kulcsfontosságú üzleti szolgáltatások esetében tapasztalható eltérő jogi formák, részesedési követelmények és multidiszciplináris korlátozások, illetve az építőipari vállalkozásokat érintő szervezeti követelmények. A Bizottság nyomon követi a piaci fejleményeket, és szükség esetén fellépést kezdeményez az üzleti és építőipari szolgáltatókra vonatkozó biztosítási előírásokkal kapcsolatban is.*

2.4. A kiskereskedelmi ágazat korlátozásainak enyhítése

A kis- és nagykereskedelmi tevékenységek jelenleg Európa egyik legjelentősebb szolgáltatási ágazatát alkotják, amely 2012-ben a hozzáadott érték 9,6%-át, a teljes foglalkoztatásnak pedig a 13,1%-át tette ki. 2010 és 2012 között az uniós ágazatban igen alacsony volt a termelékenység növekedése az Egyesült Államokban tapasztalt 3,9%-os bővüléshez képest. A közelmúltban közzétett tanulmányok³³ arra a megállapításra jutottak, hogy a korlátozó jellegű szabályozás lényegesen megnehezíti a piacra lépést, aminek következtében a legtöbb üzlettípusból kevesebb üzlet nyílik, ez pedig hátráltathatja a versenyt és magasabb fogyasztói árakat eredményez. Ez az e-kereskedelem fejlődése ellenére is megoldandó kérdés marad, hiszen a fizikai jelenlét gyakran fontos a fogyasztói bizalom és hűség kialakítása szempontjából.

³¹ Bár a szolgáltatási irányelv és a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv hatálya alá tartozó kérdésekhez kapcsolódik, az útlevél nem módosítja a szóban forgó irányelvek tartalmát, sem pedig azon nem változtat, hogy az érintett tevékenységek a szükséges szakképesítésekkel rendelkező szakemberek számára vannak fenntartva.

³² E követelmények meghatározása továbbra is a szolgáltatás nyújtásának helye szerinti tagállam hatásköre marad azzal a feltétellel, hogy azoknak meg kell felelniük a vonatkozó uniós jogi rendelkezéseknek.

³³ Holland van Giizen Advocaten: *Legal study on retail establishment through the 28 Member States: Restrictions and freedom of establishment* – megjelenés előtt; a Bizottság belső elemzése, 2015.

A kiskereskedelmi üzletek nyitása és üzemeltetése elsősorban a tagállami szabályozás hatáskörébe esik. De egyre inkább fontos szerepet játszik benne a regionális és helyi szabályozás is. A letelepedés szabadságának alapszerződésekben rögzített alapjogával összhangban e szabályokat minden esetben olyan közérdekű célokkal kell indokolni, mint a környezet védelme, a város- vagy vidékfejlesztési szempontok, illetve a fogyasztók védelme. A szabályoknak a kitűzött célokat tekintve megfelelőnek és arányosnak kell lenniük. A kiskereskedelem helyzetéről készített szakértői értékelés³⁴ szerint a kiskereskedők gyakran szembesülnek aránytalan letelepedési feltételekkel és eljárásokkal.

A tagállamok rendelkeznek bizonyos mozgástérrel a kiskereskedelmi ágazat szabályozása terén, de nem korlátozhatják indokolatlanul az egységes piac nyújtotta szabadságokat. Szükség szerint értékelniük és korszerűsíteniük kell kiskereskedelmi piacaikat, adott esetben a más tagállamokban kialakított, jól működő és kevésbé korlátozó megoldásokról véve példát.

A Bizottság ezért össze fogja gyűjteni a kiskereskedelmi létesítményekhez és azok működési korlátaikhoz kapcsolódó egységes piaci bevált módszereket, a szubszidiaritás elvének megfelelően és a tagállamok jogos közérdekű céljainak tiszteletben tartásával. A Bizottság így kívánja segíteni a tagállamokat annak biztosításában, hogy a fogyasztók élhessenek a nekik kijáró választási lehetőségekkel. A kezdeményezés ugyanakkor nyomatékosítja a Bizottság azon prioritását, amelynek értelmében fel kíván lépni a kiskereskedelmi ágazat korlátozásával szemben.

Fellépések: A Bizottság össze kívánja gyűjteni a kiskereskedelmi létesítményekhez és azok működési korlátaikhoz kapcsolódó egységes piaci bevált módszereket. Ezzel iránymutatást kíván adni a tagállami reformokhoz, és jelezni kívánja a kiskereskedelmi ágazatban folytatott jogérvényesítési politikájának prioritásait.

2.5. A fogyasztók és a vállalkozók megkülönböztetésének megelőzése

Az online kereskedelem és a tagállamok közötti utasforgalom növekedése új üzleti lehetőségeket teremtett a vállalkozók számára, és az áruk és szolgáltatások széles kínálatát nyújtja a fogyasztóknak.

Ugyanakkor továbbra is gyakoriak az olyan esetek, amikor a polgárok nemzetiség vagy lakóhely szerinti megkülönböztetést szenvednek. A Bizottság és az Európai Fogyasztói Központok rendszeresen kapnak olyan fogyasztóktól panaszokat, akikről megtagadták a hozzáférést egyes kedvezőbb árú honlapokhoz, ajánlatokhoz vagy kedvezményekhez. A fogyasztók gyakran szembesülnek magasabb árakkal, vagy nehezen jutnak a helyi lakosokkal azonos szolgáltatásokhoz. Ez a gyakorlat az áruk és szolgáltatások széles tárházát érinti, a vidámparki belépőktől a közműszolgáltatásokig.

E hozzáférési és árkülönbségeket objektív tényezők (pl. szállítási költségek vagy indokolt jogi előírások) is indokolhatják, azonban sok esetben megalapozatlan, a piac területi alapú széttagolására irányuló stratégiák állnak mögöttük.

Ez pedig ellentmond az egységes piac alapgondolatának. Ugyanakkor csökkenteni a fogyasztói bizalmat, és eltántorítja a fogyasztót attól, hogy a határ túloldalán akár személyesen, akár online vásároljon. A vállalkozások és az európai gazdaság ily módon elvesztegetett lehetőségei jóval túlmutatnak a konkrét ügyleteken, melyekből egy-egy kereskedő esetleg magasabb profitot rakhat zsebre.

³⁴ A kiskereskedelmi üzletek működésének szabályozási keretéről készült szakértői értékelés 2014–2015 folyamán készült el.

A szolgáltatási irányelv³⁵ 20. cikke megtilt minden indokolatlan területi alapú korlátozást³⁶, ugyanakkor csak általános elveket fektet le, melyek a gyakorlatban nem mindig képesek megakadályozni a diszkriminatív eljárásokat. Ezért az említett elvek érvényesítése további fellépéseket igényel, és konkrét szabályokat kell kidolgozni a piaci résztvevők nemzetiségén vagy lakóhelyén alapuló megkülönböztetés ellen.

A digitális egységes piacra irányuló stratégiájában³⁷ a Bizottság már jelezte, hogy 2016 közepéig beterjeszti az indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozások felszámolására irányuló jogalkotási javaslatát. Ez a törekvés tükröződött az Európai Tanács 2015. júniusi következtetéseiben is³⁸. A méltányosabb egységes piac érdekében kifejtett erőfeszítései részeként a Bizottság átfogóan fel kíván lépni a más tagállamokban élő vásárlókkal szemben alkalmazott indokolatlan megkülönböztető bánásmód minden formája ellen, függetlenül attól, hogy közvetlen értékesítésben vagy más elosztási csatornákon alkalmazzák azokat, valamint attól, hogy milyen formában vagy technológiával valósulnak meg.

Szeptember folyamán a Bizottság nyilvános konzultációt kezdeményezett a területi alapú tartalomkorlátozásról és az EU-n belüli vásárlás vagy információhoz jutás terén alkalmazott egyéb földrajzi alapú korlátozásokról³⁹. A konzultáció eredményei fontos adalékokat szolgáltatnak majd a Bizottság jövőbeli jogalkotási fellépéséhez, amely a területi alapú tartalomkorlátozás és a piaci szereplők által a tartózkodási hely vagy a nemzetiség alapján bevezetett egyéb megkülönböztetések felszámolását szolgálja. A jövőbeli intézkedéseknek együtt kell járniuk az egyes tagállamok hatékonyabb jogérvényesítési fellépésével, amelyet – amint a digitális egységes piaci stratégia is hangsúlyozta – tovább kell erősíteni a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet reformjának keretében.

Fellépések: *A digitális egységes piaci stratégia keretében meghirdetett, a területi alapú tartalomkorlátozások felszámolását célzó kezdeményezéssel összhangban és a méltányosság egységes piacon belüli fokozott érvényesítésére irányuló átfogó koncepció részeként a Bizottság új intézkedésekkel – jogalkotási és jogérvényesítési fellépésekkel – kívánja felvenni a harcot a fogyasztók lakóhely vagy nemzetiség szerinti indokolatlan megkülönböztetésével mind a hozzáférés, mind pedig az árak és az egyéb vásárlási feltételek tekintetében. Ennek lépései a következők: az objektív és igazolható alapokat nélkülöző, lakóhely szerinti megkülönböztetés egyes formáinak azonosítása és tilalma; a fogyasztók és fogyasztói szervezetek segítése abban, hogy könnyebben tudomást szerezhessenek arról, érheti-e őket és milyen módon megkülönböztetés, többek között átláthatósági eszközök segítségével; a nemzeti hatóságok jogérvényesítési eljárásainak javítása a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet reformja révén.*

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-i 2006/123/EK irányelve.

³⁶ Az európai vállalkozások az egész EU-ban kínálhatják áruikat és szolgáltatásaikat. Nem vonatkozhat rájuk eltérő elbánás nemzetiségük, székhelyük vagy elhelyezkedésük miatt. De ugyanígy nincs helye a valódi európai egységes piacon a fogyasztók nemzetiség, lakóhely vagy tartózkodási hely szerinti hátrányos megkülönböztetésének sem. Az esetlegesen más tagállamban élő fogyasztók esetében alkalmazott eltérő árakat és feltételeket kizárólag objektív és ellenőrizhető körülmények indokolhatják.

³⁷ COM(2015) 192.

³⁸ Az Európai Tanács 2015 júniusi következtetéseiben felszólítja a Bizottságot, hogy számolja fel az online módon értékesített áruk és szolgáltatások szabad forgalmát még gátló akadályokat, és lépjen fel a földrajzi hely szerinti indokolatlan megkülönböztetésekkel szemben.

³⁹ Lásd: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/geoblocksurvey2015/>

3. A KORSZERŰSÍTÉS ÉS AZ INNOVÁCIÓ ELŐMOZDÍTÁSA

3.1. A szabványrendszerünk korszerűsítése

A szabványok alapvető fontosságúak az egységes piacon megvalósuló innováció és fejlődés szempontjából: fokozzák a biztonságot, az interoperabilitást és a versenyt, továbbá elősegítik a kereskedelem akadályainak felszámolását. Elengedhetetlenek az európai versenyképesség biztosításához. Az elmúlt évtizedekben az európai szabványosítási rendszer nagymértékben hozzájárult ehhez a sikerhez. Egy nemrégiben készült egyesült királyságbeli tanulmány⁴⁰ rámutatott, hogy a szabványok alkalmazásának köszönhetően több mint 28%-kal nőtt a termelékenység az Egyesült Királyságban, miközben a vállalkozásoknak a szabványok alkalmazásából eredő haszna általában véve az éves árbevételük 5%-ának megfelelő értékig terjedt. E siker elérését az a köz- és magánszféra közötti egyedülálló partnerség tette lehetővé, amely az európai szabályozók és a szabványosítással foglalkozó európai közösség részvételével valósult meg.

Ugyanakkor a szabványosítási folyamatot különféle kihívások érik a gazdaság változó természetével és az üzleti modellek diverzifikációjával, az információs és kommunikációs technológiák folyamatosan bővülő szerepével, valamint azzal összefüggésben, hogy a szolgáltatások egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert napjaink értékláncaiban, amelyekben az árukat és a szolgáltatásokat mind gyakrabban egymással összekapcsolva, csomagban kínálják.

Az európai szabványosítási rendszernek kellő időben és inkluzív módon kidolgozott, a piac igényeihez igazodó szabványok megalkotása és az Európa által a nemzetközi szabványosítás terén játszott vezető szerep megerősítése révén megfelelő választ kell adnia e kihívásokra. Az európai szabványoknak alá kell támasztaniuk az uniós szakpolitikákat, és a digitális innovációk tekintetében lehetővé kell tenniük a biztonság és az interoperabilitás fokozását. Ezért vette kezdetét a digitális egységes piaci stratégia keretében egy, az információs és kommunikációs technológiákra, valamint az európai interoperabilitási keret felülvizsgálatára összpontosító integrált szabványosítási prioritási terv megvalósítása.

Általánosabban tekintve ez a meglévő partnerség korszerűsítését is jelenti. A Bizottság ezért javaslatot fog előterjeszteni a Bizottság, az érintett iparág, az európai szabványosítási szervezetek és általában a szabványosítással foglalkozó közösség részvételével megvalósítandó közös szabványosítási kezdeményezésre vonatkozóan. A közös kezdeményezés célja az lesz, hogy minden területen felgyorsítsa a szabványalkotást és megfelelőbb módon rangsorolja a kidolgozandó szabványokat. A közös kezdeményezés elfogadására az érdekelt felekkel folytatandó megbeszéléseket követően, 2016 elején kerülhet sor.

További jelentős és mindeddig kiaknázatlan lehetőséget rejt magában a szolgálatosodás kérdésének kezelését és az integrált európai szolgáltatási piac létrehozását lehetővé tévő önkéntes európai szolgáltatási szabványok kidolgozása és alkalmazása.⁴¹ Az ilyen szabványok – noha csökkenthetnék a költségeket és mérsékelhetnék a piac széttagoltságát – jelenleg csupán az összes uniós szabvány 2%-át teszik ki. A Bizottság – a termékek esetében szerzett sikeres tapasztalatokból merítve – célzott iránymutatást fog kiadni, amelyben feltérképezi a problémákat, és kitér annak biztosítására is, hogy az ilyen szabványok igazodjanak az igényekhez, és olyan területen kerüljenek elfogadásra, ahol a leginkább szükség van rájuk.

⁴⁰ British Standards Institution (BSI), „The Economic Contribution of Standards to the UK Economy”, 2015.

⁴¹ A 2.3. szakaszban foglaltak szerint.

Fellépések: Szabványosítási rendszerünk korszerűsítése érdekében a Bizottság egy közös szabványosítási kezdeményezésre vonatkozó javaslatot terjeszt elő, melynek elfogadására a szabványosítással foglalkozó európai közösséggel egyetértésben kerül sor. Ezenkívül célzott iránymutatást ad ki a szolgáltatások szabványosításáról. Ez bizalmat ébreszt a vállalkozásokban és a fogyasztókban a határokon átnyúló szolgáltatások iránt, és előmozdítja a határokon átnyúló kereskedelmet.

3.2. Átláthatóbb, hatékonyabb és elszámoltathatóbb közbeszerzés

A hatóságok és a közművek évente több mint 2,3 billió EUR-t, vagyis az uniós GDP mintegy 19%-ának megfelelő összeget költenek közbeszerzésre. 2014-ben az EU elvégezte az uniós közbeszerzési keret átfogó felülvizsgálatát, amelynek során egyszerűsítette az eljárásokat, továbbá rugalmasabbá tette és kiigazította a szabályokat annak érdekében, hogy azok megfelelőbben szolgálják a közszektort érintő más szakpolitikák – különösen az innováció – céljait. Minderre annak érdekében került sor, hogy a közbeszerzés hatékonyabbá és célzottabbá váljon, ugyanakkor az átláthatóság és a tisztességes verseny elvei is érvényesüljenek, aminek mind a közbeszerzők, mind a gazdasági szereplők – különösen a kkv-k – hasznát látják.

De az EU ennél többet is tehet, és tennie is kell. A közbeszerzés lebonyolítására továbbra is gyakran úgy kerül sor, hogy az abban részt vevők nem rendelkeznek a szükséges üzleti készségekkel, technikai ismeretekkel vagy az eljárások kellő ismeretével, ami a vonatkozó előírások be nem tartásához, valamint a vállalkozásokat és az adófizetőket egyaránt sújtó negatív következményekhez vezet.

A legfontosabb kihívások egyike az olyan adatok és elemzési eszközök hiánya, amelyek lehetővé tennék a problémák és a szabálytalanságok megelőzését vagy feltárását. Ezenkívül a nemzeti jogorvoslati rendszerek működése terén számottevő különbségek figyelhetők meg, különösen az eljárás hosszát illetően. Ugyancsak jelentősek a különbségek a díjak és a perköltségek szintje tekintetében. Végezetül a panaszokra vonatkozó adatok gyűjtése nem strukturált módon történik.

További kihívást jelent az, hogy – különösen a nagyszabású infrastrukturális projektek esetében – a közbeszerzési eljárás összetettsége és időtartama gyakran okoz késedelmet. Tíz nagyszabású infrastrukturális projektből kilenc nem a terveknek megfelelően valósul meg: gyakoriak a költség-túllépések, amelyek mértéke az 50%-ot is elérheti. A késedelmek a folyamat valamennyi szakaszában jellemzőek, a tervezéstől a projekt végrehajtásán át a szerződés teljesítéséig.

A rendelkezésre álló adatok alapján a 700 millió EUR-t meghaladó költségű projektek esetében általában jóval hosszabb ideig tart eljutni a szerződés megkötéséig, mint más eljárások esetében⁴², és ez nem annak tudható be, hogy az ilyen projekteknél hosszabb lenne az ajánlattételi időszak. Míg egy tipikus eljárás lebonyolítása (az ajánlati felhívás kibocsátásától a szerződés odaítéléséig) átlagosan három és fél hónapig tart, a nagyszabású infrastrukturális projektek esetében a szóban forgó időtartam megközelítőleg 25 hónap, a tárgyalásos eljárások esetében pedig 35 hónap.

⁴² A nagyszabású projektek időtartamának kiszámításához a TED-adatbázisnak a 2010 és 2014 között odaítélt szerződésekre vonatkozó adatait használtuk, a tipikus projektekre vonatkozó számítások pedig az Európai Bizottság „Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Law” [Az uniós közbeszerzési jog hatása és hatékonysága] című szolgálati munkadokumentumán (SEC(2011) 853) alapulnak.

A Bizottság ezért számos kezdeményezést indít útjára. Törekedni fog a közbeszerzési adatok gyűjtésének, egyesítésének, kezelésének és elemzésének a megkönnyítésére, támogatást nyújtva ezáltal a közbeszerzési ügyek megfelelőbb igazgatása érdekében tett tagállami erőfeszítésekhez. A Bizottság a már meglévő szakpolitikákra (például az elektronikus közbeszerzéssel kapcsolatos politikára) támaszkodva – a meglévő adatgyűjtési mechanizmusok korszerűsítése és a szerződés-nyilvántartások létrehozásának támogatása révén – elő fogja mozdítani az adatok minőségének és rendelkezésre állásának javítását szolgáló eszközök kifejlesztését. Támogatni fogja továbbá az adatelemzési eszközök fejlesztését, különösen abból a célból, hogy feltárhatók legyenek a közbeszerzési folyamat során jelentkező esetleges anomáliák.

A Bizottság ezenkívül törekedni fog a jogorvoslati irányelvek⁴³ szerinti közbeszerzési jogorvoslati rendszer eredményességének, hatékonyságának és átláthatóságának javítására is. Ezen irányelvek célja annak biztosítása, hogy a közbeszerzési döntésekkel szemben hatékonyan és a lehető leggyorsabban jogorvoslatot lehessen igénybe venni. Jogorvoslati eljárások valamennyi tagállamban rendelkezésre állnak, és a gazdasági szereplők széles köre él is velük.

A Bizottság arra ösztönzi az elsőfokú jogorvoslati szerveket, hogy működjenek együtt és építsenek ki egy közös hálózatot az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének hatékonyabbá tétele céljából. Különösen fontos feladat a szakosodott elsőfokú közigazgatási jogorvoslati szervek megerősítése. A Bizottság rendszeres – többek között a belső piaci eredménytáblán alapuló – értékelés révén javítani fogja továbbá a nemzeti jogorvoslati rendszerek hatékonyságának nyomon követését. Ezt a jogorvoslati irányelveknek megfelelően a Célravezető és hatáskör szabályozási program (REFIT) keretében elkészített értékelő jelentés egészíti majd ki.

A fentiekben túlmenően a Bizottság lehetőséget biztosít a tagállamoknak arra, hogy segítséget és tanácsot kapjanak az általuk elindítani kívánt projektek közbeszerzési szempontjainak jogszerűségéről. A segítségnyújtás az olyan infrastrukturális projektekhez kapcsolódó önkéntes előzetes értékelési mechanizmusokon fog alapulni, amelyek teljes értéke legalább 700 millió EUR.

Kidolgozásra kerül egy különleges eljárás, amely lehetővé teszi a közbeszerzési hatóságok számára, hogy az adott projektről szóló értesítés alapján kikérjék a Bizottság véleményét a tervezett tendereljárásnak az uniós közbeszerzési szabályokkal való összeegyeztethetőségét illetően. Az említett értesítésnek tartalmaznia kell a projektre vonatkozó információkat és minden releváns dokumentumot, beleértve az ajánlattételi dokumentáció tervezetét is. A Bizottság meghatározott időkereten belül véleményt nyilvánít; ez az időkeret elvben nem haladhatja meg a projektről szóló értesítés időpontjától számított három hónapot. A Bizottság megfelelő időben értékelni fogja a szerzett tapasztalatokat, hogy megállapíthassa, vajon a szükségleteknek és az elvárásoknak megfelelően végzi-e véleményezési tevékenységét.

Fellépések: A Bizottság kidolgoz egy önkéntes előzetes értékelési mechanizmust bizonyos nagyszabású infrastrukturális projektek közbeszerzési szempontjaira vonatkozóan. Ösztönözi fogja a tagállamokat a közbeszerzési döntésekkel kapcsolatos jogorvoslat javítására, nevezetesen a következő intézkedések útján: az elsőfokú jogorvoslati szervek közötti hálózatépítés előmozdítása, egyedi jogi és technikai segítség nyújtása azon tagállamoknak, amelyek készek szakosodott elsőfokú közigazgatási jogorvoslati szerveket létrehozni vagy e szerveket megerősíteni, valamint a hatékonyság nyomon követésének javítása rendszeres – többek között a belső piaci eredménytáblán alapuló – értékelés révén. A Bizottság a

⁴³ A 2007. november 16-i 2000/66/EK irányelv.

tagállamokkal együttműködve javítani fogja a nemzeti közbeszerzési rendszerek átláthatóságát és minőségét azáltal, hogy gondoskodik jobb minőségű adatok rendelkezésre állásáról, a szerződések teljes élettartamát lefedő szerződés-nyilvántartásokat hoz létre és támogatja egy olyan, az adatok elemzésére és az anomáliák kimutatására szolgáló eszköz kifejlesztését és alkalmazását, amelynek segítségével eredményesebben tárhatók fel a meglévő vagy esetleges jövőbeni közbeszerzési szabálytalanságok.

3.3. A szellemi tulajdonra vonatkozó szabályozás európai keretének megszilárdítása

A szellemi tulajdon-intenzív ágazatok a GDP 39%-át és a munkahelyek 35%-át képviselik az EU-ban, és az innováció előmozdítása terén is meghatározó szerepet töltenek be. Jelentős haladást sikerült elérni a szellemi tulajdon Európán belüli védelme tekintetében. Ez mindenekelőtt az egységes szabadalmi rendszer⁴⁴ közelmúltbeli elfogadásának és a védjegyekre vonatkozó uniós vívmányok korszerűsítésének köszönhető.

Az egységes szabadalmi rendszer nagymértékben hozzá fog járulni ahhoz, hogy a résztvevő tagállamokban⁴⁵ lehetőség nyíljon az innovációra⁴⁶. Európában ma küszöbön áll e szabadalom valósággá válása és a szakosodott európai szabadalmi bíróság létrejötte, amit az iparág már évtizedek óta sürget. A legfőbb kihívást most az jelenti, hogy a folyamat utolsó szakasza is megfelelően menjen végbe. Ezzel összefüggésben egyebek mellett el kell oszlatni azokat a bizonytalanságokat, amelyek az egységes szabadalom, illetve a nemzeti szabadalmak és a kiegészítő oltalmi tanúsítványok rendszerének keretében megadott nemzeti kiegészítő oltalmi tanúsítványok (SPC-k) közötti viszonyt, valamint az egységes SPC-jogcím lehetséges létrehozását övezik.

A kiegészítő oltalmi tanúsítvány döntő jelentőséggel bír a gyógyszerek, az orvosi berendezések, az állat-egészségügyi termékek és a növények kezelésére szolgáló termékek gyártói számára, továbbá az olyan új ágazatok szempontjából is, amelyek képviselői várhatóan forgalombahozatali engedélyt fognak kérni termékeikre.

Az egységes SPC-jogcím bevezetése nagyobb biztonságot teremtene azon iparágak számára, amelyek termékei szabályozott forgalombahozatali engedélyek hatálya alá tartoznak. Konkrétabban, az egységes SPC-jogcím javítaná az átláthatóságot és a biztonságot a gyógyszerek oltalma tekintetében. Ez megkönnyítené az új és a generikus/biohasonló gyógyszerek gyártói számára, hogy beruházásokat valósítsanak meg, a tagállamok számára pedig azt, hogy optimalizálják egészségügyi költségvetésüket; mindezek eredményeként pedig javulna a betegek gyógyszerekhez való hozzáférése.

Annak érdekében, hogy megerősítse az uniós gyáripart és a versenyképességet azon iparágakban, amelyek termékei szabályozott forgalombahozatali engedély hatálya alá tartoznak, a Bizottság tanulmányozni fogja a szabadalmak és a kiegészítő oltalmi tanúsítványok oltalmával kapcsolatos bizonyos szempontok újrakalibrálásának lehetőségét. A kiegészítő oltalmi tanúsítványokra vonatkozó szabályozás alól a gyártás tekintetében

⁴⁴ Az egységes szabadalom olyan jogcím, amely egyablakos ügyintézés keretében Uniós-szerte egységes oltalmat biztosít, és ily módon számottevő költségmegtakarítást tesz lehetővé, továbbá csökkenti az adminisztratív terheket. Az intézkedéscsomag részeként létrejön az Egységes Szabadalmi Bíróság, amely egységes, szakosodott szabadalmi jogszolgáltatást nyújt.

⁴⁵ 2015. szeptember 30-án a Bizottság elfogadta azt a határozatot, amely megerősítette Olaszország részvételét az egységes szabadalmi oltalom kapcsán az EU-ban folytatott megerősített együttműködésben. Ezzel a résztvevő tagállamok száma összesen 26-ra nőtt; Horvátország és Spanyolország nem vesz részt az együttműködésben.

⁴⁶ Az egységes szabadalom teljes körű végrehajtása az uniós GDP 0,25%-ának megfelelő mértékű nyereséggel fog járni. Az egyes tagállamoknál potenciálisan jelentkező nyereség mértéke változó, de bizonyos tagállamok esetében a GDP 1%-át is meghaladhatja.

biztosított mentesség lehetővé tenné a generikus és biohasonló gyógyszereket előállító európai iparágak számára, hogy több ezer, csúcstechnológiát alkalmazó munkahelyet teremtsenek az EU-ban, és számos új vállalatot alapítsanak⁴⁷. Az uniós szabadalmi kutatásokra vonatkozó mentesség alkalmazási körének aktualizálása többek között azzal az eredménnyel járna, hogy az egységes piac egész területén zökkenőmentessé válna a gyógyszerészeti hatóanyagokkal való ellátás.

Az EU-nak és a tagállamoknak egyaránt erőteljesebb támogatást kell nyújtaniuk a kkv-nak ahhoz, hogy azok teljes mértékben ki tudják aknázni a beruházásaik védelmében rejlő lehetőségeket. A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH) egy nemrégiben készült tanulmányában rámutatott, hogy az európai kkv-knak csupán 9%-a rendelkezik szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal, de azok a kkv-k, amelyek rendelkeznek ilyen jogokkal, alkalmazottanként átlagosan 32%-kal több bevételt termelnek, mint azok, amelyek nincsenek ilyen jog birtokában.⁴⁸ A Bizottság – továbbra is a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésére irányuló 2014. évi cselekvési tervben⁴⁹ foglalt célokat követve – az információk rendelkezésre állásának és a pénzügyi támogatási programoknak a megfelelőbb összehangolásával segítséget nyújt a kisebb vállalatoknak abban, hogy hatékonyabban szerezzék meg, kezeljék és érvényesítsék a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat. A Bizottság emellett folytatja annak tanulmányozását is, hogy miként lehet a lehető legnagyobb mértékben kiaknázni a hagyományos európai szakismereteket, és figyelemmel kíséri a nem mezőgazdasági termékekhez kapcsolódó földrajzi árujelzők oltalmáról folyó nyilvános konzultációt.

Végezetül, ahogy azt az Európai digitális egységes piaci stratégiában már jelezte, a Bizottság felülvizsgálja a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésének keretét abból a célból, hogy választ adjon a szabálysértések egyre inkább határokon átnyúló jellegéből fakadó problémákra. Ennek során előnyben fogja részesíteni a pénz útjának követését célzó megközelítést⁵⁰, amelynek értelmében az üzletszerű szabálysértések elkövetőit meg kell fosztani bevételi forrásaiktól, mivel ezek azok a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos szabálysértések, amelyek a legtöbb kárt okozzák az EU gazdaságának. E stratégia célkitűzéseinek megfelelően a Bizottság különös figyelmet fordít a kkv-kra annak érdekében, hogy segítse őket a szellemi tulajdonhoz fűződő jogaik érvényesítésében.

Fellépések: A Bizottság a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok keretrendszerének egységesítésére és korszerűsítésére irányuló kezdeményezéseket – például a szellemi tulajdon kkv-k általi használatát támogató intézkedéseket – fog előterjeszteni. Szükség szerint további intézkedésekről is konzultációt folytat, illetve további intézkedéseket is fontolóra vesz és javasol az európai szabadalmi rendszer javítása érdekében, különös tekintettel a gyógyszeriparra és más olyan iparágakra, amelyek termékei szabályozott forgalombahozatali engedélyek hatálya alá tartoznak. A digitális egységes piaci stratégiában foglaltaknak megfelelően 2016-ban felülvizsgálja a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok érvényesítési keretét, és ennek során a pénz útjának követését célzó megközelítést alkalmaz az üzletszerű szabálysértésekre.

⁴⁷ Vanda Vicente és Sergio Simoes, 2014: Manufacturing and export provisions: Impact on the competitiveness of European pharmaceutical manufacturers and on the creation of jobs in Europe.

⁴⁸ BPHH: Intellectual property rights and firm performance in Europe: an economic analysis, Firm-Level Analysis Report, 2015.

⁴⁹ COM(2014) 392.

⁵⁰ A pénz útjának követését célzó megközelítés – ahelyett, hogy a szellemi tulajdon-jogokat (gyakran tudtukon kívül) megsértő polgárokat büntetné – az üzletszerű szabálysértések elkövetőit hivatott megfosztani az őket ilyen tevékenységek folytatására ösztönző bevételektől.

4. A GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁS BIZTOSÍTÁSA

4.1. A szabálykövetés kultúrája és a szabályok intelligens módon történő érvényesítése

A szabályoknak való tényleges megfelelés elengedhetetlen az egységes piacon rejlő lehetőségek és előnyök kiaknázásához. 2015 közepén megközelítőleg 1090 szabálysértési eljárás volt folyamatban az egységes piac területén.⁵¹ A nemzeti közigazgatásoknak átlagosan csaknem 30 hónapra van szükségük ahhoz, hogy – a Bizottság segítségével – lefolytassanak egy szabálysértési eljárást. Ráadásul sok ember és vállalat ma sincs tudatában annak, hogy milyen lehetőségei vannak a jogai tiszteletben tartására. Mindez gyengíti az egységes piacot és megingatja az embereknek a piac iránt érzett bizalmát. Ezen változtatnunk kell.

A változtatáshoz holisztikus megközelítést kell követni, amely – a szabályozás javítását célzó megközelítéssel összhangban – a szakpolitikák kidolgozásától kezdve a végrehajtásukon át a róluk szóló tájékoztatásig bezárólag a szakpolitikai döntéshozatal valamennyi szakaszát felöleli. Egy ilyen megközelítés kiterjed bizonyos értékelési és érvényesítési szempontoknak a szakpolitikai döntéshozatalba történő beépítésére, a tagállamok számára az egységes piacra vonatkozó szabályok végrehajtásához nyújtott hathatósabb segítségre és iránymutatásra, valamint az egységes piaci szabályoknak és általában az uniós jognak való teljes körű megfelelés javítására irányuló, következetesebb és hatékonyabb jogérvényesítési szakpolitikára is. A Bizottságnak eltökélt szándéka, hogy mindezt véghez vigye.

Ennek érdekében – a szabályozás javítására vonatkozó iránymutatásokra támaszkodva – egy sor kezdeményezésen keresztül támogatja a tagállamokkal folytatott megerősített együttműködést. Ilyen kezdeményezés például az, hogy végrehajtási tervek készülnek a legfontosabb új jogszabályokhoz, hogy a Bizottság minden évben párbeszédet folytat az egyes tagállamokkal a megfelelésről, valamint hogy a tagállamok a megfelelést segítő eszközök széles választékát⁵² vehetik igénybe. A Bizottság fokozni fogja erőfeszítéseit a nemzeti jogszabályokra vonatkozó rendszeres megfelelési ellenőrzések elvégzése tekintetében. Törekedni fog továbbá egy olyan adatelemző eszköz kifejlesztésére, amelynek segítségével eredményesebben feltárhatók a meg nem felelés esetei.

A Bizottság ezenkívül ágazati stratégiákat is kidolgoz és alkalmaz majd az uniós jog alkalmazásának nyomon követésére szolgáló rendszer korszerűsítése céljából. Az egységes piac jobb irányításáról szóló 2012. évi közlemény nyomán számos jogérvényesítési intézkedés került bevezetésre annak érdekében, hogy gyors haladást lehessen elérni a növekedés szempontjából legfontosabb területeken. E stratégia révén sikerült több pozitív eredményt is elérni. A Bizottság az e gyakorlatból levont tanulságokra alapozva mérlegelni fogja annak lehetőségét, hogy tovább bővítse a szóban forgó intézkedések által érintett ágazatok körét.

A Bizottság egyebek mellett javaslatot kíván előterjeszteni egy, az egységes piachoz kapcsolódó piaci információs eszközre irányuló kezdeményezésre vonatkozóan. Ez az eszköz lehetővé fogja tenni számára, hogy információt gyűjtsön kiválasztott piaci szereplőktől. Amennyiben a Bizottság képes lesz arra, hogy az e célra kiválasztott piaci szereplőktől aktuális, átfogó és megbízható minőségi és mennyiségi információkat szerezzen be, egyúttal az uniós szabályoknak a kiemelt területeken történő nyomon követése és érvényesítése terén is hatékonyabban tud majd fellépni. A szóban forgó eszköz segítséget nyújt a Bizottságnak abban is, hogy javításokat javasoljon azokban az esetekben, amikor az értékelések arra

⁵¹ http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/infringements/index_en.htm

⁵² Példaként említhetők a hálózatok, a szakértői bizottságok ülései és az iránymutatások.

derítenek fényt, hogy a jogérvényesítési hiányosságok hátterében a vonatkozó ágazati jogszabályok hibái állnak. Az új eszköz használata csak azt követően venné kezdetét, hogy – az egységes piac megfelelő működését befolyásoló meglévő tagállami gyakorlatokat illetően a legjobb gyakorlatok szem előtt tartásával – megtörtént az összes rendelkezésre álló információ megfelelő átvizsgálása, és ez igazolta annak szükségességét, hogy átfogó és megbízható információt gyűjtsenek – közvetlenül a piaci szereplőktől – a vállalatok piaci magatartásáról. Ennek alapján a Bizottság jelentést fog közzétenni, amelyben figyelembe veszi azt a tényt, hogy az összegyűjtött információk közül egyesek bizalmas természetűek. Az új piaci információs eszköz segíteni fogja a Bizottságot abban, hogy célirányosabban működjön együtt a tagállamokkal, megerősítse a kötelezettség-szegési eljárás alapját, valamint meghatározza, hogy mely esetekben van szükség szabályozási megoldásokra.

Ezenkívül a Bizottság a tagállamokkal közösen megerősíti és korszerűsíti az egységes piaccal kapcsolatos meglévő problémamegoldó eszközöket, így például a SOLVIT-ot⁵³. A problémák a jelentkezésük utáni lehető legkorábbi időpontban és nemzeti szinten oldhatók meg legjobban. A Bizottság megvizsgálja többek között az olyan visszatérő vagy strukturális problémák megfelelő nyomon követésének lehetőségét, amelyeket nem volt lehetséges a SOLVIT-on keresztül megoldani. Gyarapítani fogja továbbá a polgárok és a vállalatok ismereteit arra vonatkozóan, hogy milyen jogokkal rendelkeznek, és hogyan vehetik igénybe – többek között az egyetlen digitális átjárón keresztül – a nemzeti jogorvoslati mechanizmusokat.

Fellépések: A Bizottság intelligens érvényesítési stratégiát fog alkalmazni, amely ágazati stratégiákat is magában foglal. Javaslatot fog előterjeszteni egy olyan szabályozási kezdeményezésre vonatkozóan, amely lehetővé teszi számára, hogy az egységes piac működésének biztosítása és javítása érdekében megbízható információkat gyűjtsön közvetlenül a kiválasztott piaci szereplőktől. A fontosabb új jogszabályokra vonatkozó végrehajtási tervek, az egyes tagállamokkal a megfelelés tárgyában évente folytatott párbeszéd és az egységes piacra vonatkozó jogszabályok nyomon követésének javítására szolgáló adatelemző eszköz potenciális kifejlesztése révén még jobban el fogja mélyíteni a tagállamokkal létesített partnerséget. Végezetül a Bizottság megerősíti és korszerűsíti az egységes piaccal kapcsolatos problémamegoldó eszközöket, ideértve a SOLVIT hálózatot is, és felhívja a polgárok és a vállalatok figyelmét jogaikra.

4.2. A szolgáltatási irányelv végrehajtásának javítása az értesítési eljárás reformja révén

Annak biztosítására, hogy a tagállamok által előírt valamennyi új szabályozási intézkedés megkülönböztetésmentes, közérdekhez kapcsolódó célkitűzések által indokolt és arányos legyen, a szolgáltatási irányelv kötelezi a tagállamokat arra, hogy értesítsék a Bizottságot a szolgáltatásokat érintő új szabályozási intézkedésekről.

Ennek ellenére továbbra is sok eltérő nemzeti szabály és rendelkezés létezik, és a tagállamok gyakran nem tartják be az értesítési eljárásra vonatkozó előírásokat. Hét tagállam egyetlen új rendelkezéséről sem küldött értesítést azóta, hogy a szolgáltatási irányelv 2009-ben hatályba lépett. Öt tagállam csupán igen kevés új rendelkezését jelentette be. Más tagállamok ugyanakkor nagyon sok értesítést küldtek.

⁵³ A SOLVIT az uniós országok, valamint Izland, Liechtenstein és Norvégia nemzeti közigazgatása által biztosított szolgáltatás. Célja az, hogy 10 héten belül megoldást találjon a problémákra – attól a naptól számítva, amikor a panaszt befogadja a helyi SOLVIT-központ abban az országban, ahol a kérdéses probléma felmerült.

A fentiekén túlmenően a Bizottság és többi tagállam általi beavatkozás lehetőségét a gyakorlatban nagymértékben korlátozza az a tény, hogy a tagállamok törvénytervezetek helyett legtöbbször végleges törvényeket jelentenek be.⁵⁴

Ráadásul az értesítések esetében nem teljesül az átláthatóság követelménye: az érintett fogyasztók és vállalkozások nem rendelkeznek hozzáféréssel, és csak panasz benyújtása útján reagálhatnak egy későbbi szakaszban, amikor már sújtják őket a szabályozásból eredő terhek és kiegészítő költségek. Ez egyértelműen ellentétes az átláthatósági irányelvvel⁵⁵, amely átláthatóságot biztosít az áruk és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások területén működő érdekeltek számára.

Végezetül a meglévő értesítési keret nem biztosítja az arányosság mélyreható értékelését. Ennek következtében a tagállamok számára gyakran nehézséget jelent a szolgáltatásokra vonatkozó új követelmények arányosságának megítélése. Egy, a javított értesítési rendszer részeként kialakítandó megelőző rendszer tehát jelentős mértékben hozzájárulhatna a kitűzött célok elérését szolgáló lehetséges alternatívák és kisebb beavatkozással járó intézkedések azonosításához.

Tekintettel a nagyszámú hiányosságra, a Bizottság jogalkotási javaslatot fog előterjeszteni a szolgáltatási irányelvben meghatározott értesítési eljárás javítása céljából. A javaslat az áruk és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tekintetében már meglévő eljárás sikeres elemeit – például a jogszabálytervezetekről szóló értesítésre vonatkozó követelményt és az érdekeltek számára biztosítandó átláthatóságot – kiterjeszti más szolgáltatásokra is. Következésképpen a be nem jelentett intézkedéseket érvénytelennek kell tekinteni, és esetükben várakozási időszakot kell alkalmazni. Ezenkívül a Bizottság kellő figyelmet fog fordítani az arányosság megfelelő értékelésének szükségességére.

Fellépések: A Bizottság az (EU) 2015/1535 irányelv szerinti értesítési eljárás sikeres elemein alapuló jogalkotási javaslatot terjeszt elő azokra a szolgáltatásokra vonatkozóan, amelyek jelenleg nem tartoznak az említett irányelv hatálya alá. Ez hatékonyabbá teszi majd a szolgáltatási irányelv szerinti meglévő értesítési eljárást, és lehetőséget biztosít a szolgáltatások szabad mozgását korlátozó új nemzeti rendelkezések indokoltságának és arányosságának egy korábbi szakaszban történő ellenőrzésére.

4.3. Az egységes árupiac megerősítése

Az árukereskedelem az EU-n belüli kereskedelem megközelítőleg 75%-át képviseli. 2014-ben az uniós tagállamok közötti árukereskedelem értéke a számítások szerint 2 900 milliárd EUR volt. A szabályozási akadályokat az ipari termékek több mint 80%-a tekintetében sikerült felszámolni közös szabályok elfogadásával, illetve – ha ilyen uniós szabályok nem léteznek – a kölcsönös elismerés elvének alkalmazásával.

Az uniós jogszabályok által nem szabályozott területek vonatkozásában a kölcsönös elismerés elve azt jelenti, hogy azok a termékek, amelyeket valamely tagállamban jogszerűen forgalmaznak, szabadon mozoghatnak és értékesíthetők egy másik tagállamban. A kölcsönös elismerés helytelen alkalmazása azonban megnehezíti a más tagállamokban piacra jutni kívánó vállalatok helyzetét. Ezenkívül az uniós szabályoknak meg nem felelő áruk egyre

⁵⁴ 2013 szeptembere és 2015 februárja között a Bizottsághoz 277 értesítés érkezett be a tagállamoktól; ezek közül 198 vonatkozott végleges jogszabályra, 79 pedig jogszabálytervezetre, vagyis a bejelentett követelmények 71%-a már hatályban volt.

⁵⁵ 98/34/EK irányelv a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról („átláthatósági irányelv”). Ezt az irányelvet felváltotta a 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 irányelv.

nagyobb arányú jelenléte a piacon hátrányos helyzetbe hozza a jogkövető gazdasági szereplőket, és veszélyeket rejt magában a fogyasztók szempontjából is.

Az árupiacok nagyfokú integrációja ellenére mindez elvesztegetett lehetőségeket jelent a gazdaság egésze számára.

A Bizottság ezért fel fog lépni a kölcsönös elismerés alkalmazásának eredményesebbé tétele érdekében és egyszersmind az illegális és a jogszabályoknak meg nem felelő árukkal szemben.

A kölcsönös elismerésről szóló rendelet⁵⁶ elfogadása, amelyre 2008-ban került sor, döntő jelentőségű volt abból a szempontból, hogy a rendelet a gazdasági szereplők helyett a nemzeti hatóságok feladatává tette annak bizonyítását, hogy a termékeket valahol máshol jogszerűen forgalmazzák.

A nemzeti rendelkezések és gyakorlatok azonban továbbra is akadályokat támasztanak. A nemzeti hatóságok gyakran konkrét bizonyíték szolgáltatását követelik meg a jogszerű forgalmazás tekintetében, vagy egyszerűen megtagadják a nemzeti piacukhoz való hozzáférést. A gazdasági szereplőket gyakran kötelezik konkrét dokumentáció benyújtására vagy a termékeikkel kapcsolatos további tesztek elvégzésére. Ez növeli a gazdasági szereplők költségeit, és visszariasztja őket attól, hogy új piacokon is terjeszkedjenek. E problémák számos ipari ágazatban megjelennek, de különösen gyakoriak az építőiparban, valamint az élelmiszerek, az étrend-kiegészítők és a műtrágyák előállításával foglalkozó iparágakban, és elszalasztott üzleti lehetőségeket, kevésbé intenzív versenyt, valamint magasabb fogyasztói árakat vonnak maguk után.

A Bizottság ezért az EU egészére kiterjedő cselekvési tervet fog előterjeszteni a kölcsönös elismerés elvére vonatkozó ismeretek gyarapítása céljából, és ennek részeként konkrét intézkedéseket irányoz elő azon ágazatok (például az építőipar) számára, amelyekben a kölcsönös elismerés leginkább növelhetné az EU versenyképességét. Emellett felülvizsgálja a kölcsönös elismerésről szóló rendeletet annak érdekében, hogy orvosolja a közigazgatási széttagoltság problémáját és korszerűsítse azokat a dokumentumokat, amelyek annak igazolásához szükségesek, hogy egy terméket jogszerűen forgalmazzanak valamely tagállamban.

A Bizottság ezt oly módon kívánja megvalósítani, hogy lehetővé teszi a gazdasági szereplők számára egy olyan nyilatkozat kiállítását, amelyben tanúsítják, hogy a terméket egy másik tagállamban jogszerűen forgalmazzák. Ezzel párhuzamosan a megfelelés vélelmezése megkönnyíti majd a vállalatok számára termékeiknek egy másik tagállamban történő forgalmazását, hacsak nem kerül sor egy hivatalos határozat elfogadására és annak a Bizottsággal és az érintett gazdasági szereplővel való közlésére. Az integrált termékekkel való ellátásnak és az integrált szolgáltatások nyújtásának az előmozdítása érdekében vizsgálat tárgyát fogják képezni az úgynevezett „szolgáltatói útlevéllal” létesíthető szinergiák.

A Bizottság határozottabb stratégia mentén fogja alkalmazni az átláthatósági irányelv eszközeit annak érdekében, hogy előmozdítsa a kölcsönös megismerést és bizalmat a tagállamok között.

Az egészségügyi termékek egységes piacának hatékonyabb működése érdekében a Bizottság kezdeményezést terjeszt elő az egészségügyi technológiaértékelés⁵⁷ tárgyában, amelynek célja

⁵⁶ 764/2008/EK rendelet.

⁵⁷ Az egészségügyi technológiaértékelések irányt szabnak a nemzeti határozatok számára az egészségügyi beavatkozások árának meghatározása és visszatérítése tekintetében.

a koordináció megerősítése és ezáltal annak elkerülése, hogy ugyanarról a termékről különböző tagállamokban több értékelés is készüljön.

A piacon egyre nagyobb számban jelenlévő **illegális és nem megfelelő termékek** torzítják a versenyt és veszélyeknek teszik ki a fogyasztókat. A rádióberendezések területén például az adatok szerint nagyon alacsony – 28% és 56% közötti – a teljes mértékben megfelelő termékek aránya.⁵⁸ Hasonló meg nem felelési arányok tapasztalhatók az ipari termékek más kategóriáiban is.

A fogyasztási cikkekkel illetően a tagállamok 2014-ben csaknem 2 500 veszélyes termékre vonatkozó értesítést küldtek a veszélyes termékek európai riasztási rendszerén (RAPEX) keresztül. Ez a 2013. évi értesítések számához képest 3%-os növekedést jelent, és az összes értesítés megközelítőleg 90%-a olyan termékeket érintett, amelyek komoly veszélynek tették ki a fogyasztókat.

Sok gazdasági szereplő hagyja figyelmen kívül a szabályokat, vagy tájékozatlanságból, vagy szándékosan, azért, hogy versenyelőnyre tegyen szert. Több visszatartó erejű intézkedésre van szükség, ugyanakkor a felelős piacfelügyeleti hatóságok gyakran alulfinanszírozottak, és fellépéseik az adott ország határain belülre korlátozódnak, miközben a gazdasági szereplők tevékenységüket európai vagy akár globális szinten is folytathatják. Konkrétan az elektronikus kereskedelem esetében a piacfelügyeleti hatóságok számára komoly nehézséget jelent, hogy a joghatóságuk alá tartozó területen nyomon kövessék a nem uniós országból behozott nem megfelelő termékeket, és azonosítsák a felelős vállalkozást.

A Bizottság ezért egy olyan kezdeményezést vezet be, amelynek célja az, hogy a gazdasági szereplők megfelelő eszközökkel történő ösztönzése, a megfelelőség ellenőrzésének intenzívebbé tétele és a jogérvényesítő hatóságok közötti, határon átnyúló együttműködés – a vámhatóságokkal való együttműködést is beleértve – szorosabbra fűzésének előmozdítása révén biztosítsa a termékek nagyobb mértékű megfelelőségét. A kezdeményezés megszilárdítja a piacfelügyeleti tevékenységek meglévő keretét, elősegíti a több különböző tagállam piacfelügyeleti hatóságai által közösen végrehajtott fellépéseket, javítja az információcserét, valamint támogatást biztosít a piacfelügyeleti programok koordinálásához.

Ezenkívül a Bizottság a meglévő termékinformációs kapcsolattartó pontokra támaszkodva létre fog hozni egy első kapcsolatfelvételi állomást, amelyhez a vállalkozások a termékekre vonatkozó uniós jogszabályokkal kapcsolatos ügyekben fordulhatnak. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy az érintett szereplők tudomást szerezzenek az alkalmazandó jogszabályokról, és alaposabban megismerjék azokat. A gazdasági szereplők igénybe vehetnek majd ezenkívül egy olyan rendszert is, amely lehetővé teszi számukra, hogy digitális eszközökkel igazolják az illetékes hatóságok és esetleg a fogyasztók felé is termékeik megfelelőségét („elektronikus megfelelés”). Ez megkönnyíti a hatóságok számára a megfelelőség ellenőrzését, ugyanakkor csökkenti a gazdasági szereplők költségeit, és hozzájárul a fogyasztói bizalom helyreállításához.

Fellépések: *A Bizottság uniós szintű cselekvési tervet terjeszt elő a kölcsönös elismerésre vonatkozó ismeretek gyarapítása és a kölcsönös elismerésről szóló rendelet felülvizsgálata céljából. Annak érdekében, hogy megkönnyítse a vállalatok számára termékeik más tagállamban történő forgalmazását, a Bizottság lehetőséget fog biztosítani arra, hogy a vállalatok – amennyiben úgy kívánják – önkéntes nyilatkozatot tegyenek a releváns jogszabályoknak való megfelelésre vonatkozóan. A Bizottság ezenkívül egy átfogó*

⁵⁸ Lásd a 2012. október 17-i SWD(2012) 300 bizottsági szolgálati munkadokumentumot: „A hatásvizsgálat összefoglalása, amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról”.

intézkedéscsomag bevezetésével fokozni fogja az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy távol tartsa a nem megfelelő termékeket az uniós piactól; ezt oly módon kívánja elérni, hogy megerősíti a piacfelügyeletet és megfelelő ösztönzőket biztosít a gazdasági szereplőknek.

5. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság célul tűzte ki a megerősített iparon alapuló, mélyebb és méltányosabb egységes piac megteremtését. E cél elérése érdekében tovább kell fejlesztenünk az egységes piacunkat, figyelembe véve napjaink gazdasági valóságát: az egyre nagyobb mértékű digitalizációt, az új üzleti modelleket, valamint azt a tényt, hogy a gyártás és a szolgáltatások manapság egyre több szállal kapcsolódnak össze a globális értékláncon belül. Az egységes piacra vonatkozó stratégia konkrét és nagyratörő fellépések sorát irányozza elő azoknak a gazdasági szempontból jelentős akadályoknak a felszámolása céljából, amelyek gátolják az európai munkahely-teremtési, növekedési és beruházási menetrend végrehajtását. A Bizottság reméli, hogy az Európai Parlament és a Tanács, továbbá az összes érdekelt fél határozottan támogatni fogja ezt az ambiciózus és égetően szükséges programot, és hozzájárul ahhoz, hogy Európaszerte jelentős előrelépést érjünk el a polgárok és a vállalkozások érdekében. Mindehhez elengedhetetlen annak hangsúlyozása, hogy alapvető fontosságú, hogy a tagállamok nemzeti, regionális és helyi szinten is végrehajtsák ezt a programot, hiszen az ő támogatásuk és elkötelezettségük nélkül nem valósulhat meg az egységes piac.

Az e stratégiában felvázolt fellépések elindítására 2016-ban és 2017-ben kerül sor. A Bizottság 2017 végén áttekinti a program végrehajtása során elért eredményeket, és átfogó gazdasági elemzés alapján mérlegelni fogja, hogy szükség van-e további fellépésekre a mélyebb és méltányosabb uniós egységes piac megteremtéséhez.

Az egységes piacra vonatkozó stratégia megvalósításának ütemterve

Fellépések	Ütemezés
Az uniós jognak a megosztásalapú gazdaság üzleti modelljeire történő alkalmazására vonatkozó iránymutatás	2016
A héára vonatkozó cselekvési terv	2016
A fizetésektelen vállalkozásokra vonatkozó, a korai szerkezetátalakítással és a második eséllyel kapcsolatos intézkedéseket is magában foglaló jogalkotási kezdeményezés	2016
A digitális technológiáknak a vállalat teljes életciklusán át tartó használatát, valamint a határokon átnyúló vállalategyesülések és -szétválások megkönnyítését szolgáló kezdeményezések	2017
Az induló vállalkozásokat segítő kezdeményezés	2016
A tagállamok számára a szakmák szabályozása terén szükségessé váló reformok tárgyában nyújtott iránymutatás	2016
Elemzési keret, amelynek segítségével a tagállamok felülvizsgálhatják a szakmákra vonatkozó meglévő szabályozásaikat, illetve újakra tehetnek javaslatot	2016
A kulcsfontosságú üzleti szolgáltatások és az építőipari szolgáltatások terén fennálló célzott szabályozási akadályok felszámolására irányuló jogalkotási fellépés	2016
A kulcsfontosságú gazdasági ágazatok – például az építőipar és az üzleti szolgáltatások – tekintetében bevezetendő „szolgáltatói útlevele” vonatkozó jogalkotási kezdeményezés	2016
A kiskereskedelmi létesítmények működésének megkönnyítését és a működési korlátozások csökkentését szolgáló bevált gyakorlatokat ismertető közlemény	2017
A fogyasztók nemzetiségen vagy lakóhely szerinti országon alapuló megkülönböztetésének megelőzésére irányuló jogalkotási fellépés	2016 közepe
Közös szabványosítási kezdeményezés	2016
A szolgáltatások szabványosítására vonatkozó célzott iránymutatás	2016

Közbeszerzés: nagyszabású infrastrukturális projektekhez kapcsolódó önkéntes előzetes értékelési mechanizmus	2017
A közbeszerzési ügyek igazgatásának a szerződés-nyilvántartások létrehozása, az adatgyűjtés hatékonyabbá tétele és a jogorvoslati szervek közötti hálózatépítés révén történő javítását célzó kezdeményezések	2017–2018
A szellemi tulajdonhoz fűződő jogok keretének korszerűsítésére irányuló kezdeményezések, beleértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok érvényesítésére vonatkozó uniós keret felülvizsgálatát is	2016–2017
Az egységes piacra vonatkozó jogszabályok nyomon követését szolgáló adatelemző eszköz	2017
Javaslat olyan piaci információs eszközök kidolgozására, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára, hogy információkat gyűjtsön kiválasztott piaci szereplőktől	2016
Az (EU) 2015/1535 irányelv szerint jelenleg érvényben lévő értesítési eljárás sikeres elemein alapuló jogalkotási javaslat azokra a szolgáltatásokra vonatkozóan, amelyek jelenleg nem tartoznak az említett irányelv hatálya alá.	2016
A kölcsönös elismerés elvére vonatkozó ismeretek gyarapítására irányuló cselekvési terv	2016
A kölcsönös elismerésről szóló rendelet felülvizsgálata	2017
A nem megfelelő termékek uniós piactól való távoltartására irányuló erőfeszítések fokozását célzó átfogó intézkedéscsomag (beleértve egy lehetséges jogalkotási kezdeményezést is)	2016–2017